

Usnesení Nejvyššího soudu SSR ze dne 27.07.1983, sp. zn. 1 To 52/83, ECLI:CZ:NS:1983:1.TO.52.1983.1

Číslo: 56/1984

Právní věta: Prečítanie záznamu predsedu senátu o obsahu telefonického rozhovoru so svedkom nemôže nahradiť výsluch svedka (§ 209 Tr. por.), resp. prečítanie zápisnice o jeho skoršej výpovedi (§ 211 Tr. por.). K posudzovaniu materiálnej podmienky obzvlášť nebezpečnej recidívy v zmysle § 41 i. f. Tr. zák.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 27.07.1983

Spisová značka: 1 To 52/83

Číslo rozhodnutí: 56

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Dokazování, Recidiva zvlášť nebezpečná, Výslech svědka

Předpisy: 140/1961 Sb. § 41 141/1961 Sb. § 209
§ 211

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 56/1984 sb. rozh.

Prečítanie záznamu predsedu senátu o obsahu telefonického rozhovoru so svedkom nemôže nahradiť výsluch svedka (§ 209 Tr. por.), resp. prečítanie zápisnice o jeho skoršej výpovedi (§ 211 Tr. por.).

K posudzovaniu materiálnej podmienky obzvlášť nebezpečnej recidívy v zmysle § 41 i. f. Tr. zák.

(Uznesenie Najvyššieho súdu SSR z 27. 7. 1983 sp. zn. [1 To 52/83](#).)

Rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo 14. apríla 1983 sp. zn. 1 T 2/83 bol obvinený B. U. uznaný za vinného z trestných činov znásilnenia podľa § 241 ods. 1, 2 písm. b) Tr. zák. a opilstva podľa § 201 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

1. dňa 5. 11. 1982 v čase od 14.45 hod. do 15.05 hod. vo svojom osobnom motorovom vozidle Volga 24 na poľnej ceste za obcou Horný Čepeň v okrese Trnava, pod hrozbou zabitia a priložením vreckového nožíka na krk maloletej Z. Š., nar. 26. 7. 1969 jej prikázal, aby bola ticho a napriek tomu, že vedel, že táto ešte nedovърšila 15. rok svojho veku, stiahol jej nohavice a spodné nohavičky a na sklopenom sedadle svojho auta vykonal s maloletou súlož;

2. dňa 5. 11. 1982 v čase od 10.00 hod. do 14.00 hod. v autocampingu a na chate v K. T. v Seredi požil alkoholické nápoje a potom v Seredi a okolí v podnapitom stave až do 17.10 hod. viedol svoje motorové vozidlo zn. Volga, pričom ešte o 18.15 hod. mal 1,18 promile alkoholu v krvi.

Za to bol odsúdený podľa § 241 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 35 ods. 1 Tr. zák. na úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 9 rokov so zaradením do tretej nápravno-výchovnej skupiny.

Najvyšší súd SSR zamietol podľa § 256 Tr. por. odvolanie krajského prokurátora a obvineného B. U.

Z odôvodnenia:

K námietkam obžalovaného B. U., že skutok uvedený pod bodom 1. nespáchal, lebo sa v kritickom čase nachádzal v Pezinku u riaditeľa SOUV J. U., Najvyšší súd SSR uviedol:

Krajský súd v súlade s výsledkami dokazovania vykonaného na hlavnom pojednávaní zistil skutkový stav uvedený v bode 1. napadnutého rozsudku.

Obžalovaný B. U. 5. 11. 1982 v čase od 14.45 hod. do 15.05 hod. vo svojom motorovom vozidle zn. Volga na poľnej ceste za obcou Horný Čepeň, pod hrozbou zabitia a priložením vreckového nožička na krk maloletej Z. Š., nar. 26. 7. 1969, stiahol jej nohavice a nohavičky a na sklopenom sedadle v aute vykonal s maloletou, o ktorej vedel, že ešte nemá 15 rokov, súlož.

Skutkové zistenie založil krajský súd jednak na usvedčujúcej výpovedi poškodenej maloletej Z. Š., jednak na usvedčujúcich výpovediach svedkov R. K., V. T., B. K., L. T. a J. B.

Krajský súd však nepostupoval správne, ak výrok o vine popri už uvedených dostatočných dôkazoch založil aj na obsahu úradného záznamu, napísaného predsedom senátu po telefonickom rozhovore so svedkom J. U., riaditeľom Stredného odborného učilišťa v Pezinku, ktoré navštevuje družka obžalovaného K. J. Obžalovaný B. U. sa domáhal výsluchu svedka J. U. a tvrdil, že v čase, keď malo dôjsť k znásilneniu maloletej Z. Š., bol v Pezinku na pozvanie uvedeného svedka, ktorý ho predvolal na žiadosť rodičov družky K. J. Keď sa predvolaný svedok dňa 14. 4. 1983 na hlavné pojednávanie nedostavil, po telefonickom rozhovore, v ktorom oznámil predsedovi senátu, že sa s obžalovaným stretol už 4. 11. 1982 a nie až 5. 11. 1982, predseda senátu spísal úradný záznam, ktorý prečítal na hlavnom pojednávaní a súd z neho vychádzal ako z výpovedi svedka.

Obžalovaný túto obhajobu predniesol až na hlavnom pojednávaní, v dôsledku čoho svedok J. U. nebol vypočutý už v prípravnom konaní. Potrebu vypočutť svedka J. U. na hlavnom pojednávaní (išlo o potvrdenie alebo vyvrátenie alibi obžalovaného na kritický čas) nebolo možné nahradiť postupom, ktorý v tomto smere volil krajský súd preto, že tento postup nezodpovedá Trestnému poriadku. Podľa ustanovenia § 220 ods. 2 Tr. por. súd pri svojom rozhodnutí smie prihliadať len na skutočnosti, ktoré boli prebraté na hlavnom pojednávaní a opierať sa o dôkazy, ktoré boli na hlavnom pojednávaní vykonané. Svedka možno na hlavnom pojednávaní buď vypočutť (§ 209 Tr. por.), alebo možno čítať zápisnicu o jeho výpovedi, keď sú splnené podmienky uvedené v ustanovení § 211 Tr. por. Len o takto vykonaný dôkaz výsluchom svedka na hlavnom pojednávaní môže súd oprieť svoje rozhodnutie.

Tento procesný nedostatok odstránil Najvyšší súd SSR tým, že v zmysle § 263 ods. 6 Tr. por. doplnil dokazovanie výsluchom svedka J. U., ktorý vo svojej výpovedi uviedol, že síce obžalovaného predvolal na rozhovor vo veci K. J. na predpoludnie 5. 11. 1982, avšak rozhovor s ním uskutočnil už

4. 11. 1982 predpoludním, keďže obžalovaný prišiel o deň skôr, ako bol predvolaný. Najvyšší súd SSR nemal dôvod pochybovať o vierohodnosti výpovede svedka J. U., pretože nezistil okolnosti, na podklade ktorých by bolo možné uvažovať o zaujatosti svedka voči obžalovanému. Skutočnosť, že obžalovaný sa

5. 11. 1982 v popoludňajších hodinách v čase od 14.45 hod. do 15.05 hod. nenachádzal v Pezinku, potvrdzujú aj svedkovia poškodená Z. Š., R. K. a V. T., ktorí prišli s obžalovaným do styku, resp. ho videli v uvedenom čase v Seredi. Krajský súd v tejto súvislosti správne upozornil aj na to, že ak by bola pravda, že obžalovaný sa dňa 5. 11. 1982 v predpoludňajších hodinách zdržiaval v Pezinku, čo nepresvedčivo dokazovala aj jeho družka K. J., boli by obidvaja túto významnú okolnosť uviedli už v prípravnom konaní.

K námitke krajského prokurátora, že obžalovaný B. U. sa trestného činu znásilnenia dopustil ako zvlášť nebezpečný recidivista v zmysle § 41 písm. a) Tr. zák., Najvyšší súd SSR uviedol:

Skutok pod bodom 1. krajský prokurátor kvalifikoval v obžalobe ako trestný čin znásilnenia podľa § 241 ods. 2 písm. b) Tr. zák. za použitia § 41 písm. a) Tr. zák., a to vzhľadom na odsúdenie rozsudkom Okresného súdu v Pardubiciach z 24. 10. 1972 sp. zn. 2 T 421/72 pre trestný čin znásilnenia podľa § 241 ods. 1 Tr. zák. na trest odňatia slobody v trvaní 4 rokov a 9 mesiacov; z tohoto trestu bol obžalovaný 24. 1. 1975 podmienene prepustený na slobodu.

Na rozdiel od obžaloby krajský súd neuznal obžalovaného za vinného aj v zmysle § 41 písm. a) Tr. zák., teda že spáchal trestný čin znásilnenia ako zvlášť nebezpečný recidivista. Krajský súd vychádzal z toho, že obžalovaný sa v skúšobnom čase podmienene prepustenia osvedčil (rozhodnutie o osvedčení z 5. 1. 1979 nadobudlo právoplatnosť 18. 12. 1979), že od 24. 1. 1975, keď bol prepustený z výkonu trestu, do 5. 11. 1982, t. j. takmer 8 rokov sa nedopustil trestného činu, viedol poriadny život pracujúceho človeka (v správach od MNV miesta bydliska a z pracoviska bol hodnotený kladne). Preto vzhľadom na veľký časový odstup od doby, čo vykonal ostatný trest odňatia slobody, do spáchania teraz súdeného trestného činu, nie sú splnené materiálne podmienky zvlášť nebezpečnej recidívy.

Najvyšší súd SSR uvedený postup krajského súdu považoval za správny a zákonný. V dôsledku toho, že sa obžalovaný v čase podmienene prepustenia osvedčil, trest sa považuje za vykonaný dňom, keď bol obžalovaný podmienene prepustený, t. j. dňom 24. 1. 1975 (§ 64 ods. 2 Tr. zák.). Vzhľadom na ustanovenie § 69 ods. 1 písm. b) Tr. zák. mohol teda obžalovaný už 24. 1. 1980 (po uplynutí 5 rokov) žiadať o zahľadanie odsúdenia vo veci 2 T 421/72 Okresného súdu v Pardubiciach. Ako to vyplýva aj zo správ o povesti obžalovaného na pracovisku i v mieste jeho bydliska, obžalovaný v lehote rozhodujúcej pre zahľadanie odsúdenia viedol poriadny život pracujúceho človeka, preto by nič nebránilo súdu rozhodnúť o zahladiení odsúdenia v prípade, že by bol obžalovaný požiadal o takéto rozhodnutie. V takom prípade by sa na obžalovaného hľadalo, ako by nebol odsúdený (§ 70 ods. 1 Tr. zák.) a zvlášť nebezpečná recidíva v zmysle § 41 písm. a) Tr. zák. by vôbec neprichádzala do úvahy. Najvyšší súd SSR je preto toho istého názoru ako krajský súd, že neboli splnené materiálne podmienky zvlášť nebezpečnej recidívy v zmysle § 41 písm. a) Tr. zák.